

**GHEORGHE BOLOCAN
IUSTINA BURCI**

**ELENA ȘODOLESCU-SILVESTRU
ION TOMA**

DIȚIONARUL ENTOPIC AL LIMBII ROMÂNE

VOLUMUL II (N-Z)

**Editura UNIVERSITARIA
Craiova, 2009**

Referenți științifici:

Prof.univ.dr. Grigore Brâncuș

Membru corespondent al Academiei Române

Prof.univ.dr. Doina Negomireanu

Copyright © 2009 Universitaria
Toate drepturile sunt rezervate Editurii Universitaria

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Dicționarul entopic al limbii române / Gheorghe Bolocan, Elena

Șodolescu-Silvestru, Iustina Burci, Ion Toma. - Craiova : Universitaria,
2009-

vol.

ISBN 978-606-510-607-9

Vol. 2. : (N-Z). - 2010. - Bibliogr.. - ISBN 978-606-14-0025-6

I. Bolocan, Gheorghe

II. Șodolescu-Silvestru, Elena

III. Burci, Iustina

IV. Toma, Ion

81'374.2:811.135.1=135.1

Apărut: 2009

Tipografia Universității din Craiova

Str. Brestei, nr.156A, Craiova, Dolj, România

Tel.: +40 251 598054

Tipărit în România

BIBLIOGRAFIE (completare)

- Amzulescu *Balade* = AMZULESCU, Al. I., *Balade populare românești*, I-III, București, Editura pentru literatură, 1964.
- Avram *Contribuții* = AVRAM, Andrei, *Contribuții etimologice*, București, 1997.
- Bogdan *O* = BOGDAN, I., *Documentul răzeșilor din 1484 și organizarea armatei moldovene în secolul XV*, București, Carol Gobl, 1908. (Extras din Analele Academiei Române. Seria II-a. Tom XXX. Memoriile Secțiunii istorice).
- Brâncuș *Vocabularul* = BRÂNCUȘ, Gr., *Vocabularul autohton al limbii române*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1983.
- Brâncuș *Cercetări* = BRÂNCUȘ, Gr., *Cercetări asupra fondului traco-dac al limbii române*, București, Editura Dacica, 2009.
- Caragiu Marioțeanu *Compendiu* = CARAGIU MARIOȚEANU, Matilda, *Compendiu de dialectologie română*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1975.
- Ciorănescu *Diccionario* = CIORĂNESCU, Alejandro, *Diccionario etimológico rumano*, La Laguna, 1958-1966.
- Costăchescu *Documente* = COSTĂCHESCU, Mihai, *Documente moldovenești înainte de Ștefan cel Mare*, vol. I (1374-1437); vol. II (1438-1456), Iași, „Viața Românească”, 1931-1932.
- Coteanu *Elemente* = COTEANU, Ion, *Elemente de dialectologie a limbii române*, București, Editura Științifică, 1961.
- Coteanu, Sala *Etimologia* = COTEANU, Ion, SALA, Marius, *Etimologia și limba română*, București, Editura Academiei Române, 1987.
- Doc. Rel. Agr. I* = MIHORDEA, V., PAPACOSTEA, Ș., CONSTANTINIU, Fl., *Documente privind relațiile agrare în veacul al XVIII-lea*, vol. I *Țara Românească*, București, Editura Academiei Române, 1961.
- Frățilă *Cercetări* = FRĂȚILĂ, Vasile, *Cercetări de onomastică și dialectologie*, Timișoara, Excelsior Art, 2004.
- Ghibănescu *Iz* = GHIBĂNESCU, Gh., *Ispisoace și zapise*. (Documente slavo-române), vol. I, Iași, Tipografia Dacia, 1906 ș.u.
- Hasdeu *Istoria* = HASDEU, B.P., *Istoria critică a românilor*. Ediție critică și studiu introductiv de Grigore Brâncuș, București, Teora, 1999.
- Petrovici *Texte* = PETROVICI, Emil, *Texte dialectale. Supliment la Atlasul lingvistic român II*, Sibiu-Leipzig, 1943.
- Pușcariu LR I, II = PUȘCARIU, Sextil, *Limba română*, I. Privire generală, Editura Minerva, 1940; II. *Rostirea*, București, Editura Minerva, 1959.
- Russu *Elemente* = RUSSU, I.I., *Elemente autohtone în limba română. Substratul comun româno-albanez*, București, Editura Academiei Române, 1970.
- Sala *Introducere* = SALA, Marius, *Introducere în etimologia limbii române*, București, Univers Enciclopedic, 1999.
- Ugliș-Delapeșca *P* = UGLIȘ-DELAPEȘCA, Petre, *Poezii și basme din Crișana și Banat*, 1968.

ABREVIERI

Ab	= județul Alba	înv.	= învechit
ac.	= acuzativ	jud.	= județ
adj.	= adjectiv	lat.	= limba latină
Ag	= județul Argeș	lit.	= limba lituaniană
alb.	= limba albaneză	m.	= municipiu
antrop.	= antroponim, antroponimic	maced.	= limba macedoneană
Ar	= județul Arad	magh.	= limba maghiară
Bc	= județul Bacău	masc.	= masculin
bg.	= limba bulgară	Mh	= județul Mehedinți
Bh	= județul Bihor	Mm	= județul Maramureș
Bn	= județul Bistrița-Năsăud	ms.	= manuscris
Br	= județul Brăila	Mș	= județul Mureș
Bt	= județul Botoșani	n.	= neutru
Bv	= județul Brașov	ngr.	= limba neogreacă
Bz	= județul Buzău	Nț	= județul Neamț
c.	= comună	op.cit.	= opera citată
ceh.	= limba cehă	or.	= oraș
cf.	= confer	Ot	= județul Olt
Cj	= județul Cluj	pag.	= pagină
Cs	= județul Caraș-Severin	Ph	= județul Prahova
Cț	= județul Constanța	pl.	= plural
Cv	= județul Covasna	pls.	= plasă
Db	= județul Dâmbovița	pol.	= limba polonă
dim.	= diminutiv	r.	= românesc
Dj	= județul Dolj	np.	= nume de persoană
dr.	= dacoromână	reg.	= regiune
ed.	= ediție	rom.	= română
engl.	= limba engleză	rus.	= limba rusă
Et.	= etimologie	s.	= sat
f.a.	= fără an	săs.	= limba săsească
fem.	= feminin	Sb	= județul Sibiu
germ.	= limba germană	sb.	= limba sârbă
Gj	= județul Gorj	scr.	= limba sârbo-croată
Gl	= județul Galați	s.f.	= substantiv feminin
gr.	= limba greacă	Sj	= județul Sălaj
Hd	= județul Hunedoara	sl.	= limba slavă
Hg	= județul Harghita	s.m.	= substantiv masculin
If	= județul Ilfov	Sm	= județul Satu-Mare
Il	= județul Ialomița	s.n.	= substantiv neutru
Iș	= județul Iași	suf.	= sufix
it.	= limba italiană	Sv	= județul Suceava

t.	= tomul	ucr.	= limba ucrainean(ă)
tăt.	= limba tătară	v.	= vezi
tc.	= limba turcă	Vl	= județul Vâlcea
Tl	= județul Tulcea	Vr	= județul Vrancea
Tm	= județul Timiș	vol.	= volum
top.	= toponim, toponimic	Vs	= județul Vaslui
Tr	= județul Teleorman	vsl.	= vechi slav

SEMNE SPECIALE

- ◆ - după acest semn este inclus materialul provenit din anchetele entopice;
- ◇ - după acest semn este inclus materialul extras din surse lexicografice sau alte publicații;
- - după acest semn se exemplifică prin toponime modul de folosire a entopicului;
- - după acest semn sunt incluse atestările istorice ale cuvântului comun sau ale toponimelor din care entopicul face parte;
- - după acest semn se dau informații privind răspândirea termenului în alte limbi;
- - după acest semn se indică etimonul cuvântului.

N

naboi v. **năboi**.

nacat s.n. ✧ Călcătoare (de la gardurile din gârle) (DLR). ○ Et. rus. **nacat**.

nacă s.f. ◆ *Loc cu humă (argilă)*: Dragoslavele-Ag.

naclă s.f. ✧ Ochiu, vârtej de apă (Bucuța RV).

nacșoară s.f. ◆ *Loc care menține apa*: Șiroca-Mh.

nad s.n. ◆ *Vadul de adăpat vitele*: Drăguțești, Turburea-Gj.

nadag v. **pârloagă**.

nádas s.n. ◆ *Locul rămas necultivat un timp*: Techirghiol-Cț.

nadáz s.n. ✧ Câmp arat după ce s-a cules recolta și s-a pregătit pentru însămânțări de toamnă; ogor; (reg.) arătură de toamnă; deștelenire; (reg.) câmp pe care s-a cultivat porumb; porumbiște; (reg.) câmp lăsat să se odihnească doi sau trei ani; pârloagă (DLR). ○ Et. tc. **nadas** „arătură de toamnă”.

nadă s.f. ✧ Trestie de baltă (LEX REG I); stof (DLR). ○ Et. magh. **nád**.

nadiel s.n. ✧ Pământul cu care au fost împroprietăriți țăranii în 1864 în Basarabia (Porucic *L*; Rotaru, Oprescu *L*). ○ Et. rus. **nadel** „parte”.

nahiap s.n. ✧ Bulgăre mare de pământ sau de omăt (I. Cr. 1920, 9-10).

nahlab v. **nahlap**.

nahlap s.n. ◆ **1.** *Vad mare de apă care vine pe râu când inundă*: Bicz, Luminiș, Tarcău-Nț; Boroșteni, Căzânești, Dârmoxa-Sv. **2.** *Partea cea mai de jos a văii, de-a lungul unei ape curgătoare*: Bicz-Nț. ✧ Locul din parcursul unui râu unde sunt stânci sub apă (GL REG); val de apă (Gorovei *Munții Sucevei*, Șez., vol. II, 1893); val sau vârtej mare, făcut de o apă curgătoare (DLR); val mare, bulgăre mare de pământ sau omăt (Scriban *D*). ○ Et. cf. bg., sb. **slap**.

naloghie s.f. ✧ Fâșie de pământ rămasă nearată între brazde (LEX REG II).

namestie s.f. ✧ Clădire, dependință, heiu (grajd, spălătorie); casă, clădire cu toate dependențele ei, gospodărie, acaret (Rotaru, Oprescu *L*). ○ Et. sl. **naměstije**.

namet s.m. ◆ **1.** *Pădure deasă, întunecoasă, cu arbori de diferite soiuri*: Colceag, Parepa-Ph. **2.** *Poteci de zăpadă rămasă netopită vara în munți*: Lerești-Ag; Poiana Mărului-Bv. **3.** *Ridicătură mai mare de pământ, de formă neregulată, în regiuni de șes sau luncă*: Bucium Poieni, Șara-Ab; Conțești-Ag; Berliște-Cs; Bolovani, Mănești-Db; Amărăști, Bratovoiești, Jiul, Melinești, Ostroveni, Zănoaga-Dj; Aninoasa, Godinești, Preajba, Turburea-Gj; Simeria Veche-Hd; Mihail Kogălniceanu-II; Bistrița, Dobra, Opișor-Mh; Dămuc-Nț; Dobrotineț, Drăgănești, Șuica, Teslui-Ot; Măgurele-Ph; Certeze-Sm; Pleașa-Sv; Cerbu-TI; Cerna, Drăgănești-Vlașca, Fântânele, Gălăteni, Peretu, Rădoiești, Rădulești, Segarcea, Suhaia, Zlotești-Tr; Bistrița-VI. ✧ Avalanșă de omăt; grămezi de nisip, pământ, zăpadă, buruieni etc., aduse de vânt și statornicite (Rotaru, Oprescu *L*); avalanșă de pământ, de omăt; grămezi de nisip, pământ, zăpadă, buruene etc. aduse de vânt și statornicite (Porucic *L*); zăpadă mare, de nu poți merge (AO, 1930); zăpadă mare (Izvorașul, 1936); troian de zăpadă (Ionescu I. *Glosar*).

namol s.n. ◆ *Locuri cu tină, nămol*: Gârda Seacă-Ab. ○ Et. v. **nămol**.

naroi v. **noroi** 6.

nas s.n. ◆ **1.** *Bot de stâncă*: Buhuși-Bc; Bârsana-Mm. **2.** *Ciot de stâncă ascuțit, puțin aplecat, care se lasă ca o limbă sau ca un răzor peste o trecătoare îngustă și cu pereți înalți*: Avrig-Sb. ○ Et. lat. **nasus**.

nasadă s.f. ✧ Arie, locul unde se treieră cerealele (A. Moisei, M. Neamț).

nasipos v. **nisipos** 2.

naugaș v. **făgaș**.

navalitură s.f. ◆ *Revărsarea unui râu pe o întindere de pământ*: Săcele-Bv. ○ Et. v. **năvălitură**.

nazâm s.n. ◆ *Locul unde a fost o veche vatră de sat și s-au găsit urme de locuri*: Stănești-If.

năblap s.n. ◆ *Val mare de apă care vine pe un râu când inundă*: Măciuca-VI.

năboi s.n. ◆ *Sloiuri de gheață duse de vânt*: Dulcești, Grințieș, Poiana-Nț. ✧ (Înv. și reg.) Șuvoi, puhoi, torent (format de o apă) (DLR); șuvoi mare și năprasnic (Porucic L; Rotaru, Oprescu L); curent de apă cu sloi de gheață și zăpadă (Morfeș, AD, 1923). ○ Et. cf. scr. **naboj**.

năboială s.f. ✧ Șuvoi, puhoi, torent (DLR). ○ Et. **năboi** + suf. **-eală**.

năboitură s.f. ✧ Loc acoperit cu apă stătătoare de revărsare; năvălire de apă de revărsare; loc devenit mocirlos din pricina revărsării apelor și aluviunilor; aluviunile aduse de apele de revărsare mare (Rotaru, Oprescu L); loc acoperit cu apă stătătoare de inundare; loc devenit mocirlos din cauza inundării și aluvionării cu nămol; năvălire de apă de inundare; loc acoperit cu material de inundare; aluviunile aduse de apele de revărsare (Porucic L). ○ Et. **năboi** + suf. **-itură**.

năclad s.n. ✧ Grămadă mare de lemne (DLR). ○ Et. vsl. **nacladati**.

năclăios adj. ✧ Pământ cleios (Molin RB); lut năclăios (Rotaru, Oprescu L). ○ Et. **năclăi** + suf. **-os**.

nădătură s.f. ◆ *Locul unde se îngroapă animalele moarte*: Coverca-Sv.

năgăra s.f. ◆ *Lac cu vegetație târâtoare pe care o pasc oile*: Hărman-Bv. ✧ (Reg.) Strat de ierburi, frunziș, muguri, lemne putrezite etc., care îmbăcsește albia unor ape curgătoare (mici) (DLR).

năgea s.f. ◆ *Loc în pădure cu vegetație bogată, deasă, încâlcită, unde nu poți intra*: Rohia-Mm.

năglad s.n. ✧ Lut galben (Coman *Glosar*).

năglag s.n. ✧ Argilă; lutul care, uscându-se, crapă (Rotaru L; Porucic L); (prin Transilvania și Bucovina) pământ galben (DLR); pământ galben care, muiat cu apă, devine foarte lipicios (Mat. Dialect. I).

năglaj v. **năglag**.

năglod s.n. ✧ Noroi (DLR) (cf. **glod**).

năhlan s.n. ◆ v. **năhlap** 1.

năhlap s.n. ◆ **1.** *Vale mare de apă care vine pe râu când inundă*: Trușești-Bt; Osmanca-Cț; Fețeni-Db; Iezeru, Perișoru-II; Rona de Jos, Sarasău-Mm; Bradu, Ceahlău, Costișa, Fărcașa, Gârcina, Grințieș, Poiana, Poiești, Stejaru-Nț; Broșteni, Horodnic de Sus, Valea Banc-Sv; Băbăița-Tr; Stoilești-VI. **2.** *Valurile mari făcute de apă când vine mare*: Frumosu, Popești, Stejaru-Nț. ✧ Mâl adus de apă și lăsat pe mal; vârtej mare în apa râului; vale mare de apă năprasnică de revărsare (Porucic L; Rotaru, Oprescu L). ○ Et. v. **nahlap**.

nălap s.n. ◆ **1.** *Noroi cu băltoace în urma unei ploii mari:* Secășeni, Ticvaniu Mare-Cs. **2.** *Luncă umedă unde pământul e bun de lucrat:* Secășeni-Cs. ✧ Noroi mare (CV, 1951); mâl adus de apă și lăsat pe mal (Porucic L); v. năhlap (Rotaru, Oprescu L). ○ Et. v. **năhlap**.

nălucă s.f. ◆ *Val mare de apă:* Jiul-Dj. ○ Et. Derivat regresiv din **năluci**.

nălop s.n. ◆ *Luncă umedă, mlăștinoasă:* Ticvaniu Mare-Cs.

nămaș s.n. ◆ **1.** *Loc cu iarbă grasă pentru pășune:* Arieșeni-Ab; Tauț-Ar. **2.** *Loc de adunătură a materialului adus de râu:* Drăguțești-Gj. **3.** *Grămadă de nisip sau pietriș:* Drăguțești-Gj. **4.** *Loc de pășunat:* Tauț-Ar. ✧ Venitură de la o apă mare din ploaie mare, care târăște după ea pământ de pe coaste (Izvorașul, 1937, p. 183); venitură de apă alcătuită din pământ, nisip, resturi de buruieni etc. (LEX REG I).

nămălorie s.f. ◆ *Locuri cu tină și nămol:* Barnar-Sv.

nămăt s.n. ◆ *Gard (viu) sau o dungă ce desparte două proprietăți diferite, folosit ca hotar, acoperit cu lăstari de mărăcine, carpen, salcâm, corn :* Șerbănești-Vl. ✧ Grămezi mari de zăpadă (Rădulescu-Codin *Muscel*); sedimente rămase după revărsarea apelor curgătoare; întăritură făcută pe malul apelor curgătoare pentru a împiedica revărsarea (Udrescu *Glosar*); gard viu (LEX REG I).

nămâlos adj. ◆ *Locuri cu tină, nămol:* Uricari-Vs. ○ Et. v. **nămolos**.

nămiezit (*Loc de ~*) ◆ *Loc de odihnă pentru vite:* Goleasca-If; Orbeasca de Sus-Tr.

nămoale s.n. ◆ **1.** *Loc băltoș, cu noroi:* Botești, Morărești-Ag. **2.** *Locuri cu tină, nămol:* Nucșoara-Ag. **3.** *Apă amestecată cu nisip, noroi, care iese din pământ:* Piatra Olt-Ot. ○ Et. pl. de la **nămol**.

nămol s.n. ◆ **1.** *Pământ umed din care apa se poate storce în mână:* Corbeni-Ag; Zăpodia-Bz; Seimeni-Cț; Aninoasa-Db; Golenți-Dj; Piatra Olt-Ot; Berbești-Vl. **2.** *Loc băltoș, cu noroi, mocirlă:* Hărman, Prejmer-Bv; Almăj, Geblești-Dj; Drăgușeni-Gl; Scornicești, Strejești-Ot; Măciuca-Vl. **3.** *Zonă aluvionară cu solul format din pietriș, nisip, argilă:* Preajba-Gj; Semenea-Sv; Talpa-Tr; Berbești-Vl. **4.** *Loc de adunătură a materialului adus de un râu, de apele pâraielor:* Zimandu Nou-Ar; Sălașu de Sus-Hd; Deleni-Vs. **5.** *Locuri cu tină și nămol:* Corbeni-Ag; Scorțeni-Bc; Poiana Mărului-Bv; Gura Teghii-Bz; Bratovoiești, Urzicuța-Dj; Stoina-Gj; Drăgănești-Gl; Cilieni, Ghimpețeni, Văleni, Vulturești-Ot; Brădeni-Sb; Broșteni-Sv; Conțești, Petroșani, Toporu-Tr; Dragosloveni-Vr. **6.** *Noroi, glod apătos, cu băltoace în urma unei ploii mari:* Valea Mare-Ag; Cumpăna-Cț; Almăj, Calopăr, Melinești, Țiu, Urzicuța-Dj; Albeni, Racovița, Săulești, Stănești, Stoina-Gj; Schela, Tudor Vladimirescu-Gl; Bălțați, Butoiești, Husnicioara, Oprișor, Valea Mare-Mh; Cioroiu, Izbiceni, Piatra Olt, Strejești-Ot; Bălăceana-Sv; Nenciulești, Perii Broșteni-Tr; Băbeni, Berbești, Măciuca, Rotărești, Târgu Gângulești-Vl. **7.** *Sărăturile formate în luncă după revărsarea apei:* Dragoslavele-Ag. **8.** *Locuri mlăștinoase pe unde cresc: papură, trestie, cu apă și nămol:* Poiana Mare-Dj. **9.** *Surpături, loc cu pământ fugitiv:* Frâncești-Vl. ✧ Mâl nisipos care are multă apă; pământ îmbibat cu apă multă, lipsit de legătură; noroi, tină de mocirlă, de bălți, de smârcuri (Rotaru, Oprescu L; Porucic L); depuneri pe fundul bălților (Antipa *Pescăria*). ○ Et. ucr. **namul**.

nămoleață s.f. ◆ *Locuri cu tină:* Ciorogârla-If. ○ Et. **nămol** + suf. **-eață**.

nămolire s.f. ◆ *Revărsarea unui râu:* Frasin-Sv. ○ Et. **nămoli**.

nămoliș s.n. ◆ *Locuri cu tină și nămol:* Fețeni-Db; Siliște-Sb. ○ Et. **nămol** + suf. **-iș**.

nămolișcă s.f. ◆ *Loc băltoș, cu noroi, mocirlă:* Vlădoi-Gj. ○ Et. **nămol** + suf. **-ișcă**.

nămoliște s.f. ◆ **1.** *Loc de adunătură a materialului adus de un râu, de apele pâraielor:* Berliște, Ciuchici-Cs; Bolovani-Db. **2.** *Locuri cu tină și nămol:* Gângiova-Dj; Horodnic de Sus-Sv. **3.** *Loc mic, mocirlos, băltoș:* Porumbacu de Jos-Sb. ○ Et. **nămol** + suf. **-iște**.

nămolitură s.f. ◆ *Locuri cu tină și nămol*: Măcrina-Bz. ○ Et. **nămol** + suf. **-itură**.
nămolniță s.f. ◆ *Dâmb jos, dar foarte lung*: Hobița-Gj. ✧ Loc nămolos (DLR). ○ Et. **nămol** + suf. **-niță**.

nămoloaie s.f. ◆ *Locuri cu tină și nămol*: Preduleț-Bv; Drăcșani-Tr. ○ Et. **nămol** + suf. **-oaie**.

nămolos adj. ◆ **1.** *Locuri cu tină și nămol*: Corbeni-Ag; Roșiori-Br; Codlea, Prejmer, Recea-Bv; Cislău, Păltineni, Zorești-Bz; Amărăștii de Jos, Corlate, Leu-Dj; Albeni, Preajba, Stănești-Gj; Balintestii-Gl; Oprișor-Mh; Strejești-Ot; Podenii Noi-Ph; Porumbacu de Jos, Tâlmaci-Sb; Năsturelu-Tr. **2.** *Loc băltoș, cu noroi, mocirlă*: Jirlău-Br; Hobița-Gj. ✧ Lăcoviște nămolosă (Rotaru, Oprescu L). ○ Et. **nămol** + suf. **-os**.

năptiște s.f. ✧ Loc semănat cu napi, sfeclă (Coman *Glosar*).

nărăitură s.f. ✧ Năruitură, pietriș care cade de pe munte (GL REG). ○ Et. v. **năruitură**.

nări s.f. ✧ Găurile pe unde ies izburile (Porucic L; Rotaru, Oprescu L). ○ Et. pl. **nară**.

năroi s.n. ◆ **1.** *Sfârâmături de piatră, bolovani care cad de pe munte*: Boița-Hd; Dămuc-Nț. **2.** *Înălțime surpăcioasă și încrețită*: Bicaz, Ceahlău-Nț. **3.** *Noroi, glod apăsător, cu băltoace, în urma unei ploii mari*: Bolvașnița, Slatina-Cs; Giubega, Melinești-Dj; Boroșteni-Gj; Vața de Jos-Hd. **4.** *Izvor cu apă sulfuroasă, care miroase urât*: Burjuc-Hd. **5.** *Locuri cu tină și nămol*: Ștei-Hd. **6.** *Sărăturile formate în luncă după revărsarea apei*: Vața de Jos-Hd. **7.** *Ruptură de teren pe care vine apa din ploii; săpături ale apelor pe coaste*: Bicaz-Nț. **8.** *Coasta care se prăvălește, se surpă*: Bicaz-Nț. **9.** *Grămadă mare și lunguiață de pământ și piatră cu coaste slab înțelenite*: Tarcău-Nț. ✧ Făgaș sau râpă, pline cu cioturi sau pietre, făcute de șuvoiul ploilor, năruitură (DLR).

năruire s.f. ✧ Surpare de mal sau de coastă (Porucic L; Rotaru, Oprescu L). ○ Et. **năru**.

năruiș s.n. ◆ *Coastă care se prăvălește*: Viișoara-Nț. ○ Et. **nărui** + suf. **-iș**.

năruitură s.f. ◆ **1.** *Loc care se surpă mereu*: Fărcașa, Tarcău-Nț; Văleni-Vs. **2.** *Coastă care se prăvălește, se surpă*: Tarcău-Nț; Barnar, Frasinii-Sv. **3.** *Ruptură de teren provenită din ploii*: Gura Humorului-Sv. **4.** *Loc cu pământ mișcător*: Văleni-Vs. ✧ Pietriș care cade la vale de pe munte; făgaș sau râpă, pline de cioturi și pietre, făcute de șuvoiul ploilor (DLR). ○ Et. **nărui** + suf. **-tură**.

năsadă s.f. ◆ **1.** *Urme de zăpadă rămasă netopită vara în munți*: Slon-Ph. **2.** *Loc de adunătură a materialului adus de un râu, de apele pâraielor*: Slon-Ph. ✧ Locul unde se treieră recoltele; arie, arman, harman (Porucic L; Rotaru, Oprescu L); grămadă, zăgaz făcut din capre de lemn, umplute cu bolovani, ca să abată apa la iazul unei mori; gard viu făcut pe malul iazurilor, din sălcii, arini etc. (Udrescu *Glosar*); arie (unde se treieră cerealele), zăgaz, stăvilar; porțiune, bucată de pământ cultivată (DLR). ○ Et. Derivat regresiv de la **năsădi**.

năsăchire s.f. ✧ Năruitură, astupare cu pământ (Porucic L; Rotaru, Oprescu L).

năsăchitură s.f. ◆ *Șanț prelungit pe o mare întindere, format prin ruperea apelor sau la ridicarea șoselei, digului; groapă naturală mică, dar adâncă*: Vorona-Bt.

năsâp s.n. v. **nisip**. ◆ **1.** *Pământ ars, nisipos*: Bogdănești, Scorțeni-Bc. **2.** *Loc cu pietriș mărunț*: Drăguș-Bv; Piscu Sadovei-Dj. **3.** *Zonă aluvionară cu solul format din pietriș, nisip, argilă*: Tudor Vladimirescu-Gl. **4.** *Ridicătură de pământ răsucită, o movilă neregulată de pământ sau de nisip zburător*: Burjuc-Hd. **5.** *Loc de adunătură a materialului adus de un râu, de apele pâraielor*: Vișca-Hd. **6.** *Loc în formă de unghi, între două ape care se unesc*: Vișca-Hd. ✧ Năsâp mărunț, năsâp cu bobu mare; v. **nisip** (Rotaru, Oprescu L); pământ alcătuit din firicele tari, vizibile cu ochiu și fără legătură de cimentare între ele (Porucic L);

năsip curat din fundul unui izvor (Izvorașul, 1937, p. 109). ■ Top. **Năsipul**, sat, r. Filiași; ȚR, 1568, DIR III, 255-256; **Năsipi**, sat, r. Filiași; ȚR, 1598, DIR VI, 341-342.

năsăpări s.m. ◆ *Loc în luncă puțin nisipos*: Cermei-Ar. ○ Et. **năsâp** + suf. **-ari**.

năsăpărie s.f. ◆ **1.** *Loc cu pietriș mărunț*: Gherăești-Nț; Avrămești, Crasna-Vs. **2.** *Pământ ars, nisipos*: Corni-Bt; Greci-Tl; Oțeleni-Vs. **3.** *Loc cu sfărâmături de piatră roșiatică și nisip*: Cristești-Bt; Galați-Gl. **4.** *Ridicătură stearpă de pe deal, muchie golașă*: Corni-Bt. **5.** *Loc cu mult pietriș*: Crasna-Vs. ○ Et. **năsâp** + suf. **-ărie**.

năsăpiște s.f. ◆ **1.** *Loc cu pietriș mărunț*: Velești-Dj; Stoina-Gj; Godeanu-Mh. **2.** *Ridicătură mică de pământ sau nisip în locurile de obicei acoperite cu apă*: Criva, Ștei-Hd. **3.** *Loc cu sfărâmături de piatră roșietică și nisip*: Colțești-Gj. **4.** *Locul unde a ars pădurea (cu sau fără intervenția omului, pentru a face curătură), locul ars de soare*: Galați-Gl. **5.** *Loc în luncă, puțin nisipos, dar bun*: Ștei-Hd. **6.** *Pământ ars, nisipos*: Baia-Sv. ○ Et. **năsâp** + suf. **-iște**.

năsăpos adj. ◆ **1.** *Loc cu pietriș mărunț*: Recea-Bv; Moldoveni-Nț. **2.** *Loc cu sfărâmături de piatră*: Gurba, Tauț-Ar. **3.** *Pământ ars, nisipos*: Vața de Jos-Hd; Slimnic-Sb. **4.** *Loc cu pământ mișcător*: Criț-Bv. ○ Et. **năsâp** + suf. **-os**.

năslap s.n. ◆ **1.** *Val mare de apă care vine pe un râu când inundă*: Pecinișca-Cs; Gornovița-Mh. **2.** *Valuri mari când apa vine mare*: Pecinișca-Cs. ✧ Val de apă, bolboroș (Boceanu *Glosar*); valuri (Izvorașul, 1936). ○ Et. v. **nahlap**.

nătemeană s.f. ◆ *Ridicătură mai mare de pământ în formă neregulată*: Boișoara-Vl.

năvălioasă adj. ◆ *Apă care curge cu zgomot, năvalnică, care fierbe*: Jirlău-Br. ○ Et. **năvăli** + suf. **-oasă**.

năvolocă s.f. ✧ Semănătură de-a dreptul în porumbiște, ori pe miriște, fără a face arătură (Rotaru, Oprescu L; Porucic L); miriște în care se seamănă grâu de toamnă fără să se fi arat înainte (DLR). ○ Et. ucr. **navoloc**.

năzuină s.f. ✧ Vizuină (DLR).

neamț s.m. ✧ Căpiță mică de fân, clădită pe un prepeleac (Arvinte *Terminologia*). ○ Et. vsl. **němici**.

necătură s.f. ◆ **1.** *Revărsarea unui râu pe o mare întindere de pământ*: Augustin-Bv; Băilești-Dj. **2.** *Loc neted înconjurat de dealuri*: Urzicuța-Dj. ○ Et. **neca** + suf. **-(ă)tură**.

nedeie s.f. ◆ *Loc de joacă sau horă*: Câmpa, Jieț-Hd. ✧ Vârf de deal sau de munte, acoperit numai cu mușchi și cu iarbă mică; loc de adunare pentru serbări (Porucic L; Rotaru, Oprescu L). ○ Et. vsl. **nedělja**.

(pe) negru adj. ◆ **1.** *Fâșie îngustă de loc, bătătorită, peste câmp sau pădure, pe care se umblă cu carul*: Băneasa-Cț. **2.** *Drumuri înguste, numai de picior*: Băneasa-Cț. ○ Et. lat. **niger, -gra, -grum**.

negură s.f. ◆ *Vale întunecată*: Văluța-Gj. ○ Et. lat. **nebula**.

nei s.n. ◆ *Loc în vatra satului pe care nu sunt case*: Copăcel-Bv.

nejdină s.f. v. **mejdină**. ◆ *Fâșie de pământ care desparte două loturi de teren arabil*: Unirea-Hd.

nejghină s.f. v. **mejdină**. ◆ *Fâșie de pământ nelucrat între două proprietăți*: Hălchiu-Bv.

nemaș s.n. ◆ *Loc de pășunat*: Bogdănești-Bc.

nemeșie s.f. ✧ Moșie răzășască sau domnească (Porucic L; Rotaru, Oprescu L). ○ Et. **nemeș** + suf. **-ie**.

nemet(e) s.m. ◆ **1.** *Ridicătură mai mare de pământ, de formă neregulată, în regiuni de șes sau luncă*: Fântânele, Suhaia-Tr. **2.** *Ridicătură de pământ răsucită*: Didești-Tr. **3.**

Ridicătură de pământ răsucită: Didești-Tr. ✧ Grămezi de nisip, pământ, zăpadă, buruieni etc., aduse de pământ și statornicite (Porucic L).

nemiáz s.n. ◆ *Fața expusă la soare a unei coaste*: Piatra Olt-Ot. ○ Et. cf. **namiază** (în + **amiáză**).

nemizătoare s.f. ◆ *Loc de odihnă pentru vite; locul unde stau vitele la umbră și rumegă*: Spineni-Ot.

nereaz, nerez s.n. ◆ *Loc de odihnă pentru vite; locul unde vitele stau la umbră și rumegă*: Călata-Cj; Petroșani-Cț; Cerbu-Tl.

nerť s.m. ◆ *Izvor sau pârâu care dispare într-un anumit loc pentru a reapărea mai încolo*: Totești-Hd.

neteziș s.n. ✧ *Loc întins și neted* (Porucic L; Rotaru, Oprescu L). ○ Et. **neted** + suf. **-iș**.

netrebnic adj. ◆ **1.** *Loc sterp, unde nu crește nimic*: Ciocârlia-Cț; Ștefan cel Mare, Viișoara-Nț; Lepșa, Nereju-Vr. **2.** *Loc rămas necultivat un timp*: Șurina-Bc; Deleni-Cț; Salcia-Gl. **3.** *Loc lipsit de vegetație*: Ciocârlia-Cț; Păulești-Vr. **4.** *Fâșie de pământ nelucrat între două proprietăți*: Șurina-Bc. **5.** *Pământ ars, nisipos*: Negrești-Cț. **6.** *Loc cu pietriș mărunt*: Viișoara-Nț. **7.** *Loc cu tufăriș și mărăcini, pe teren neted*: Nereju-Vr. **8.** *Pământuri sărate*: Păulești-Vr. ✧ (Pământ) necultivabil (GL REG). ○ Et. vsl. **netrěbñũ**.

nezená s.f. ◆ *Partea de jos a unei coaste*: Dunavățu de Jos-Tl.

nezuină s.f. ◆ *Fâșie îngustă de pământ care desparte două laturi de teren*: Poiana-Nț.

niezuină s.f. ◆ **1.** *Linie de despărțire între două moșii, ogoare, locuri de muncă*: Șugag-Ab; Săcele-Bv. **2.** *Limita, hotarul dintre pământurile a două sate*: Șugag-Ab; Săcele-Bv. **3.** *Gard care desparte izlazul de sat*: Audia-Nț.

nimaș s.n. ◆ **1.** *Loc de pășune neoprită*: Costișa, Dămuc, Luminiș, Pipirig-Nț. **2.** *Loc pentru pășunatul timpuriu*: Gurba, Mășca, Zimandu Nou-Ar. **3.** *Loc curățat pentru a fi transformat*: Șurina-Bc; Pipirig-Nț. **4.** *Loc de pășunat*: Gurba, Mășca-Ar; Scorțeni, Șurina-Bc; Cordun, Costișa, Dămuc, Gherăești, Moldoveni, Pipirig-Nț; Broșteni, Dârmoxa-Sv. **5.** *Loc unde se revarsă un râu*: Pecica-Ar. **6.** *Loc în vatra satului pe care nu sunt case*: Pipirig-Nț. ✧ Imaș, loc unde pasc vitele (GL REG). ○ Et. v. **imaș**.

nimăt s.n. ◆ *Locul unde dorm oile, adăpost pentru oi*: Frumosu, Popești, Stejaru-Nț; Baia, Călinești, Cărlibaba, Coverca, Dorna Arini, Frasini-Sv. ✧ Loc îngrădit unde stau oile (GL REG). ○ Et. ucr. **namet** „cort, coșar”.

nimăz s.n. ✧ *Staul în care se țin mieii* (LEX REG II). ○ Et. v. **nimăt**.

nimezeală s.f. ◆ *Loc de odihnă pentru vite*: Joița-If. ○ Et. **nimăz** + suf. **-eală**.

nimezăște s.f. ◆ *Loc de odihnă pentru vite, locul unde stau la umbră și rumegă*: Fâlfani-Ag. ○ Et. **nimăz** + suf. **-iște**.

niriște s.f. v. **miriște**. ◆ **1.** *Locul rămas după culegerea păioaselor*: Audia, Gherăești, Icușești-Nț; Baia, Gemenea, Humoreni-Sv; Văleni-Vs. **2.** *Locul de unde s-au secerat: grâul, orzul, secara, ovăzul*: Șugaga-Ab; Buhuși, Glăvănești-Bc; Munteni-Gl; Gherăești, Grumăzești, Văleni-Nț. Baia, Gura Humorului, Humoreni-Sv; Turcoaia-Tl. ✧ v. **jiriște** (Scriban D).

nisip s.n. ◆ **1.** *Pământ ars, nisip*: Pogoanele-Bz; Prodănești-Gl; Traian-Tl; Conțești-Tr. **2.** *Loc cu pământ mișcător*: Stăncuța-Br; Celaru, Piatra-Tr. **3.** *Loc în luncă puțin nisipos, dar bun*: Jirlău-Br; Bolovani-Db; Valea Mare-Mh. **4.** *Loc cu pietriș mărunt*: Morărești-Ag; Vânători-Mr. ✧ Pământ alcătuit din boabe tari, vizibile cu ochiul și fără legătură de cimentare între ele (Porucic L; Rotaru, Oprescu L); v. **năsâp** (Bogdan D. *Glosar*). ■ Top. *Nășipu(l)*; ȚR,

1568, Ștefulescu, p. 163. □ Atestat: M, 1626, DRH XIX. ○ Et. bg. **nasip** „prundiș sau nisip îngrămădit”.

nisipariță s.f. ◆ *Partea neadâncă, nisipoasă a fundului unui râu sau pârâu, unde se lărgeste*: Olteni, Talpa-Tr. ○ Et. **nisipar** + suf. **-iță**.

nisiparniță s.f. ◆ **1.** *Loc cu pietriș mărunt*: Gărăgău, Rădulești-Tr. **2.** *Pământ ars, nisipos*: Oșești-Vs. ○ Et. **nisip** + suf. **-arniță**.

nisipărie s.f. ◆ **1.** *Loc în luncă puțin nisipos, dar bun*: Podul Turcului-Bc; Budești-Nț. **2.** *Loc cu sfărâmaturi de piatră roșietică*: Cristești, Stăuleni-Bt; Murgeni-Vs. **3.** *Pământ ars, nisipos*: Podu Turcului-Bc; Galați-Gl. **4.** *Ridicătură de pământ răsucită, o movilă neregulată de pământ sau de nisip zburător*: Cristești-Bt. **5.** *Loc lipsit de vegetație*: Drăgușeni-Gl. **6.** *Loc cu pietriș mărunt*: Deleni-Vs. ✧ *Loc de unde iese nisipul la suprafață sau de unde se scoate nisipul (Rotaru, Oprescu L; Porucic L)*. ○ Et. **nisip** + suf. **-ărie**.

nisipelniță s.f. ✧ *Suprafața pe care se pune nisip pentru a servi la învățarea buchilor (Coteanu Elemente)*. ○ Et. **nisip** + suf. **-elniță**.

nisipiș s.n. ◆ *Loc cu pietriș mărunt*: Didești-Tr. ✧ *Loc nisipos (Scriban D); locul unde iese nisipul la suprafață sau de unde se scoate nisipul (Porucic L); întindere acoperită cu nisip; nisip îngrămădit într-un loc; nisipiște (DLR)*. ○ Et. **nisip** + suf. **-iș**.

nisipiște s.f. ◆ **1.** *Loc în luncă puțin nisipos, dar bun*: Liteni-Sv; Lunca, Olteni-Tr. **2.** *Pământ ars, nisipos*: Boroșteni-Gj; Zimnicea-Tr. **3.** *Apă limpede stătătoare și neadâncă cu fund de nisip, pietriș, cu scoici și cochilii sfărâmate*: Vasilați-If; Rădoiești-Tr. **4.** *Loc cu mult pietriș*: Hobița-Gj. **5.** *Loc lipsit de vegetație*: Galați-Gl. **6.** *Pământuri sărate*: Vasilați-If. **7.** *Loc mai adânc în albie*: Vasilați-If. **8.** *Loc mic, mlăștinos*: Vasilați-If. **9.** *Partea neadâncă, nisipoasă a fundului unui râu*: Vasilați-If. **10.** *Sărăturile formate în luncă după revărsarea apei*: Liteni-Sv. **11.** *Vadul de adăpat vitele*: Malcoci-Tl. **12.** *Zonă aluvionară cu solul format din pietriș, nisip, argilă*: Rădoiești-Tr. ✧ *Depunerea de pe fundul bălții (Antipa Pescăria); aluviune depusă pe fundul apelor (stătătoare), formată dintr-un strat subțire de mâl acoperit cu nisip (DLR)*. ○ Et. **nisip** + suf. **-iște**.

nisipitură s.f. ◆ *Loc cu pietriș mărunt*: Liteni-Sv. ○ Et. **nisip** + suf. **-itură**.

nisiporniță s.f. ◆ v. **nisiparniță**: Băbăița-Tr.

nisipos adj. ◆ **1.** *Loc cu pământ mișcător*: Dunăreni, Goicea, Jiul, Maglavit, Măceșu de Jos, Melinești-Dj; Balintești-Gl; Frâncești-Vl. **2.** *Loc cu pietriș mărunt*: Roșiori-Br; Sâmbăta de Sus-Bv; Hulubești-If; Oprișor-Mh; Alimănești-Ot; Trestenic-Tl; Balaci-Tr. **3.** *Loc în luncă puțin nisipos, dar bun*: Roșiori-Br; Tărlungeni-Bv; Piscu, Tulucești-Gl; Cioroiu-Ot; Berceni, Colceag, Podenii Noi-Ph; Năsturelu-Tr. **4.** *Loc cu sfărâmaturi de piatră roșietică și nisip*: Roșiori-Br; Trestenic-Tl. **5.** *Pământ ars, nisipos*: Codlea-Bv; Slatina-Cs; Răzvad-Db; Amărăști, Bratovoiești, Cerăt, Daneți-Dj; Audia-Nț; Urlați-Ph; Tălmăciu-Sb; Balaci, Gărăgău-Tr; Frâncești-Vl; Murgeni-Vs. **6.** *Loc cu mult pietriș*: Cioroiu-Ot. ✧ *Pământ nisipos (Rotaru, Oprescu L)*. ○ Et. **nisip** + suf. **-os**.

nisipuș s.n. ◆ *Loc cu pietriș mărunt*: Siliștea-Tr. ○ Et. **nisip** + suf. **-uș**.

nistru s.m. ✧ *Apă mare, curgătoare într-o vale prăpăstioasă cu mult grohotiș și stânci (Porucic L; Rotaru, Oprescu L)*.

nișină v. **mișină** (Porucic L; Rotaru, Oprescu L).

nișână s.f. ◆ *Mușuroi de pământ făcut de cârțițe care prezintă galerii pe dedesubt*: Munteni-Gl.

nivă s.f. ◆ **1.** *Înălțime, deal cu spinarea larg boltită*: Secășeni, Ticvanu Mare-Cs. **2.** *Pădure deasă, întunecoasă*: Răcășdia-Cs. ✧ *Câmp, pământ lucrat (Petrovici AAF, VI); pământ arabil (Pătruț AAF, VI); parcelă de pădure; pâlce (Oancea A); luncă tânără (Costin GB*

I); luncă tânără, livadă (Rotaru, Oprescu *L*); bucată de pământ agricol de o mărime nedefinită (DLR). ○ Et. sl. **niva**, cf. scr. **njiva** „ogor, țarină”.

nâliște s.f. ◆ *Locul unde se revarsă un râu*: Leorda-Bt. ○ Et. v. **mâliște**.

nârv s.n. ◆ *Culme mică și ascuțită*: Comănești-Sv.

nlostică s.f. ◆ *Locuri cu tină și nămol*: Leorda-Bt.

noadă s.f. ◆ *Capătul unei ridicături, partea opusă capului*: Frâncești-VI. ○ Et. probabil lat. **noda**.

noagă s.f. ◆ *Ruptură pe mijlocul crivinei din cauza apei*: Laloșu-VI.

noapteț s.n. ◆ *Loc unde se opresc plutele*: Bicaș-Nț.

nod s.n. ◆ **1.** *Stâncă mare, proeminentă*: Tur-Cj. **2.** *Locul unde un drum sau o cărare se despart în mai multe direcții*: Batoți-Mh. ○ Et. lat. **nodus**.

nodu s.n. ◆ *Gaură în pământ, în gheață*: Valea Banc-Sv.

noduroaie s.f. ◆ *Locuri cu tină și nămol*: Răzvad-Db.

noian s.n. ◆ **1.** *Vârf de munte, dealuri de munte înalte*: Rotunda-Ag; Scorțeni-Bc; Hărman, Poiana Mărului-Bv; Șușca-Cs; Osmancea-Cț; Măceu-Hd; Jilavele-If; Dămuș, Grințieș, Poiana-Nț; Aluniș, Slon, Ștefești, Valea Lespezii-Ph; Poiana Micului-Sv; Cerbu-TI; Băbăița, Fântânele, Olteni-Tr. **2.** *Vârf de deal înalt și ascuțit*: Bucium-Poieni-Ab; Rotunda-Ag; Ciocile-Br; Leorda-Bt; Șușca-Cs; Pecineaga-Cț; Bratovoiești, Brădești, Giurgita, Mârșani, Piscu Sadovei, Urzicuța-Dj; Aninoasa, Măzăroi, Turburea-Gj; Oraș, Pleșa-GI; Bănița, Măceu, Unirea-Hd; Grădiștea, Vlad Țepeș-II; Batoți, Butoiești-Mh; Bogdan Vodă, Dragomirești, Leordina-Mm; Bozieni-Nț; Aluniș, Irimești, Slon, Ștefești, Valea Lespezi-Ph; Broșteni-Sv; Cerbu, Sarinasuf-TI; Fântânele, Islaz, Măldăreni, Plopi, Suhaia, Talpa, Trivale-Tr; Stoilești-VI; Oțeleni-Vs. **3.** *Luncă băltoasă*: Stăncuța-Br. ◆ Câmpiile întinse de teren inundabile pe care pășunează vitele (*Antipa Pescăria*); grămadă mare de pământ; vârf de deal sau de munte (Porucic *L*; Rotaru, Oprescu *L*); mare largă; abisul apei mari (Porucic *L*). ○ Et. cf. alb. **ujan(ë)**.

nomăt s.n. ◆ **1.** *Vârf de deal înalt și ascuțit*: Dâmbovicioara-Ag. **2.** *Vârfuri ascuțite într-o zonă prăpăstioasă, cu niște țurțuri, care rămân în urma ruperii stâncilor*: Timiș-Bv.

nomol s.n. v. **nămol**. ◆ **1.** *Loc cu tină și nămol*: Vânători-Mr; Slimnic-Sb. **2.** *Zonă aluvionară cu solul format din pietriș, nisip, argilă*: Fundata-Bv; Malu cu Flori-Db. **3.** *Noroi, glod apăsos, cu băltoace, în urma unei ploii mari*: Poiana Mărului-Bv. **4.** *Sărătură mlăștinoasă cu bălți și lăcușoare*: Batoți-Mh. **5.** *Loc de adunătură a materialului adus de râu*: Slimnic-Sb. **6.** *Sărături formate în luncă după revărsarea apei*: Slimnic-Sb.

nomoloase adj. v. **nămolos**. ◆ *Locuri mlăștinoase pe unde cresc papură, trestie, cu apă și nămol*: Perșani-Bv.

noroi s.n. ◆ **1.** *Noroi, glod apăsos cu băltoace, în urma unei ploii mari*: Arieșeni-Ab; Căpățâneni, Lerești, Rotunda-Ag; Ciocile, Jirlău, Stăncuța, Viziru-Br; Codlea, Corbi, Drăguș, Fundata, Hărman, Preduleț, Râșnov-Bv; Odaia Banului, Pârscov-Bz; Răzvad-Db; Amărăștii de Jos, Bechet, Calopăr, Corlate, Daneți-Dj; Smulți-GI; Smirna, Ștefan Vodă-II; Balotești-Mh; Milcov-Ot; Berceni, Comarnic, Podenii Noi, Trăisteni, Urlați-Ph; Laslea-Sb; Chilia Veche-TI; Berbești-VI. **2.** *Pământ umed din care apa se poate stoarce în mână*: Căpățâneni, Corbeni-Ag; Gherăseni-Bz; Burjuc, Vața de Jos-Hd; Scornicești-Ot. **3.** *Locuri cu tină și nămol*: Vulturești-Cț; Criva-Hd; Ciuperceni-Tr. **4.** *Apă amestecată cu nisip, noroi, care iese din pământ*: Rotunda-Ag; Fețeni-Db; Burjuc-Hd. **5.** *Sărături formate în luncă după revărsarea apei*: Burjuc-Hd; Slimnic-Sb. **6.** *Zonă aluvionară cu solul format din pietriș, nisip, argilă*: Ciocanu-Ag. ○ Et. bg. **naroi**.

noroială s.f. ◆ **1.** *Noroi, glod apătos, cu băltoace, în urma unei ploii mari:* Porumbacu de Jos-Sb; Ciuperceni, Seaca, Traian-Tr. **2.** *Loc cu noroi și glod:* Slimnic-Sb. ○ Et. **noroi** + suf. **-ială**.

noroios adj. ◆ **1.** *Locuri cu tină și nămol:* Corbeni-Ag; Crainici-Mh; Laslea-Sb. **2.** *Apă amestecată cu nisip, noroi, care iese din pământ:* Peștenița-Hd. ○ Et. **noroi** + suf. **-os**.

noroire s.f. v. **năruire** (Porucic L).

noroitură s.f. ◆ **1.** *Loc de adunătură a materialului adus de un râu, de apele pâraielor:* Velț-Sb. **2.** *Ridicătură de nisip sau pietriș formată în urma inundațiilor la gura sau la o cotitură a unei ape:* Velț-Sb. **3.** *Apă amestecată cu nisip, noroi, care iese din pământ:* Velț-Sb. ○ Et. **noroi** + suf. **-itură**.

nucărie s.f. v. **nucet** (Rotaru, Oprescu L).

nucăriș s.n. ✧ Livadie cu nuci, nucet (Udrescu *Glosar*). ○ Et. **nuc** + suf. **-iș**.

nucet s.n. ✧ Pâlc sau livadă de nuci (Buga *Folclor* IV); livadie de nuci (Scriban D); nuci mulți la un loc (Rotaru, Oprescu L); loc crescut cu nuci (Porucic L); pădure de nuci (Bogdan D. *Glosar*); pădure sau livadă de nuci; (regional) nucăt, nucime, nuciște, nucariște, nucărie (DLR). ■ Top. **Nucet** sat dispărut lângă Dăneasa, r. Drăgănești; ȚR, **1585**, DIR V, 203-204; **Nucet**, mănăstire r. Târgoviște; ȚR, **1569**, DIR III, 328-29; **Nucetul** sat Șofriceni r. Târgu Jiu; ȚR, **1575**, DIR IV, 167-169. ○ Et. **nuc** + suf. **-et**.

nuciște s.f. v. **nucet** (DLR). ○ Et. **nuc** + suf. **-iște**.

nuielar s.n. ◆ *Suprafață acoperită cu vegetație, cu copaci de diverse soiuri:* Vișca-Hd.

nuiete s.f. ◆ **1.** *Semn pus pentru delimitarea pădurilor:* Piscu, Umbrărești-Gl; Năsturelu-Tr. **2.** *Întăritură făcută la țărnuțului unei ape pentru ca aceasta să nu se reverse:* Fundeni-Bz; Moțăței-Dj; Argel-Sv. ○ Et. pl. de la **nuietă** (< lat. **novella**).

nuieliș s.n. ◆ **1.** *Pădure tânără (crescută de la sine sau plantată anume):* Codlea-Bv; Lipovăț-Vs. **2.** *Loc în pădure cu vegetație bogată, deasă, încâlcită unde mai poți intra:* Codlea-Bv. ○ Et. **nuiete** + suf. **-iș**.

nuieliște s.f. ◆ *Partea din scânduri sau din nuiete, făcută pentru a opri ieșirea animalelor din sat:* Pogoanele-Bz. ○ Et. **nuiete** + suf. **-iște**.

nuvăr s.m. ✧ Nour (Costin GB I). ○ Et. **nor** (regional).

O

oad s.n. v. **vad**. ♦ *Loc mai puțin adânc pe unde se poate trece o apă cu piciorul sau cu căruța*: Spineni-Ot.

oagă s.f. v. **hoagă**. ♦ **1.** *Ruptură adâncă, prăpăstioasă, îngustă, fără apă*: Bechet, Castele Traiane, Cetate, Coțofeni Față, Daneți, Drânic, Jiul, Leu, Maglavit, Ostroveni, Plenița, Sadova, Valea Stanciului-Dj; Goleasa-If; Marsilieni-II; Făurești-VI. **2.** *Ruptură de teren pe care vine apa din ploi; săpături ale apelor pe coaste*: Golenți, Maglavit, Moțăței, Piscu Sadovei-Dj; Marsilieni-II; Frâncești-VI. **3.** *Scobitură în pământ, loc accidentat, cu găuri, vale adâncă cu coaste repezi; teren accidentat cu gropi*: Negrași-Ag; Daneți, Golenți, Mârșani, Moțăței-Dj. **4.** *Coastă care se povârnește brusc, care coboară brusc*: Mârșani, Urzicuța-Dj. **5.** *Locul unde se aruncă gunoaietele*: Castele Traiane, Plenița-Dj. **6.** *Vale îngustă, adâncă, cu coaste râpoase, surpate, greu de umblat*: Urzicuța-Dj; Curtișoara-Ot. **7.** *Șanț prelungit pe o mare întindere, format prin ruperea apelor sau la ridicarea șoselei, digului; groapă naturală mică, dar adâncă*: Piscu Sadovei-Dj. **8.** *Scobitură de granit de forma unei linguri sau a unei pâlnii*: Poiana Mare-Dj. **9.** *Gaură, vâgăună, ca o grotă în coasta unui deal*: Poiana Mare-Dj. ✧ v. **hoagă** (CADE, DLR, Rotaru, Oprescu L); vale (LEX REG I); râpă, vale fără apă (Bucuța RV); adâncime, groapă mare (Izvoarașul, 1936).

oah s.n. ♦ *Vârf în formă de acoperiș de casă*: Cârlibaba-Sv.

oajdă s.f. ✧ Noroi amestecat cu zăpadă; mocirlă, tină (DLR). ○ Et. nec.; cf. alb. **vazhdë** „urmă”.

oală s.f. ♦ **1.** *Vale hârtoasă în formă rotundă*: Techirghiol-Cț; Podenii Noi-Ph. **2.** *Fundul unei văi adânci*: Arieșeni-Ab. **3.** *Adâncitură cu pământul adunat pe margini, ca un eleșteu*: Lerești-Ag. **4.** *Vârf înalt care de departe pare o movilă*: Poiana Micului-Sv. **5.** *Ridicătura stearpă de pe un deal*: Drăgoiasa-Vr. ✧ Locul acela unde se fac țoalele (Viciu *Glosar*); (în.v.) scoc, conductă de apă; burlan; vârtej de apă; vâltoare, bulboană (DLR); olan (CADE). ○ Et. sg. refăcut după pl. **oale** < lat. **ollae**.

oancă s.f. ♦ *Coastă care se povârnește brusc*: Drăcșani-Tr; v. și **hoancă 1**.

oantăș s.m. ✧ Bulgăre mare de pământ pe arătură (Pașca *Glosar*); bruș mare ce scoate plugul când se ară greu (Mat. Dialect. I).

oapină s.f. ♦ v. **hoapină 1**. și **hoagă 10**.: Aninoasa, Turburea-Gj.

oarbă s.f. ♦ **1.** *Locul unde se îngroapă animalele moarte*: Adamclisi-Cț. **2.** *Șanț prelungit pe o mare întindere, format prin ruperea apelor sau la ridicarea șoselei, digului; o groapă naturală mică, dar adâncă*: Bolovani-Db. **3.** *Suprafață acoperită cu vegetație, cu copaci de diverse soiuri*: Dârmoxa-Sv.

oaș s.n. ✧ Fiecare petec de proprietate particulară de pădure mărunță cu poiene și livezi de fân (Rotaru, Oprescu L); v. **curătură** (Iordan T 23). ○ Et. v. **oașă**.

oașă s.f. ✧ (Reg.) Teren unde este oprit tăiatul copacilor, pășunatul, vânătoarea (DLR). ○ Et. magh. **ovás** „loc apărat”.

oază s.f. ♦ **1.** *Ochi de apă în câmpie, loc mlăștinos lângă ape*: Râșnov-Bv. **2.** *Suprafață acoperită cu vegetație și copaci*: Mărculești-II. **3.** *Cataracte pe cursul unei ape*: